

Sygn. akt I ACa 699/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Marta Sawicka
Sędziowie:	SSA Małgorzata Gawinek (spr.) SSA Maria Iwankiewicz
Protokolant:	sekr.sądowy Magdalena Stachera

po rozpoznaniu w dniu 23 stycznia 2013 r. na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa S. K.

przeciwko P. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 27 lipca 2012 r., sygn. akt VIII GC 81/12

I. oddala apelację,

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Małgorzata Gawinek Marta Sawicka Maria Iwankiewicz

Sygn. akt I ACa 699/12

UZASADNIENIE

S. K. pozwem złożonym w dniu 9 marca 2012 roku wniósł o zasądzenie od P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. kwoty 311.000,22 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu oraz o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazał, że strony łączyła umowa z dnia 6 lipca 2010 roku, której przedmiotem była dostawa maszyn zimowego utrzymania lotniska, zawarta po przeprowadzeniu przetargu w trybie zamówienia publicznego. Powód wykonał umowę w całości, wystawił fakturę VAT na kwotę 2.017.200 euro, która została zapłacona po terminie. W związku z tym dochodzi odsetek ustawowych w wysokości 184.200,45 zł od zapłaconej po terminie kwoty 1.640.000 euro. Ponadto powód podniósł, że brak

zapłaty spowodował u niego niemożność zapłaty podatku VAT, naliczonego za miesiąc maj 2011 roku, powstała z tego tytułu zaległość w wyniosła 1.453.513,85 zł. Prowadzona przez Urząd Skarbowy egzekucja należności spowodowała konieczność zapłaty przez powoda kosztów egzekucyjnych w kwocie 82.269,00 zł i odsetek skarbowych w wysokości 44.530,77 zł.

P. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. Podniosła, że powód spóźnił się z dostawą maszyn będących przedmiotem umowy i wykonaniem pozostałych obowiązków, co nastąpiło dopiero w dniu 17 maja 2011 roku. Pozwana naliczyła więc karę umowną w wysokości 2.500 euro za każdy dzień zwłoki, co dało łączną kwotę 27.500 euro. Dokonała potrącenia swej wierzytelności z wierzytelnością powoda (naliczonymi odsetkami) przed doręczeniem pozwanej odpisu pozwu – pismem z dnia 23 marca 2012 roku. Ponadto pozwana zakwestionowała prawidłowość naliczenia przez powoda odsetek od należności głównej, podając że winny być one naliczone w walucie euro, zgodnie z umową. Pozwana wyliczyła odsetki za opóźnienie na 40.965,69 euro, po potrąceniu z tą kwotą kary umownej pozwana uznała, że jej zobowiązania wobec powoda wynoszą 13.465,69 euro oraz 84.877,17 zł (żądaniem pozwu nie były objęte odsetki za opóźnienie należności płaconych przez pozwaną w złotych).

Odnośnie roszczenia o zapłatę odsetek skarbowych i kosztów egzekucji pozwana podała, że dokonała zapłaty kwoty 1.045.500 euro w dniu 21 lipca 2011 roku, w związku z tym najpóźniej w momencie otrzymania pierwszej części należności powód mógł uregulować podatek VAT. Pozwana podniosła, że brak jest związku przyczynowego pomiędzy niedokonaniem płatności w terminie, a naliczonymi przez Urząd Skarbowy w G. odsetkami i kosztami egzekucyjnymi, bowiem tytuł wykonawczy pochodził z 19 sierpnia 2011 roku, a więc powstał miesiąc po dokonaniu płatności, która po przeliczeniu na złotówki wynosiła 4.278.604,20 zł.

W piśmie procesowym z dnia 30 kwietnia 2012 roku powód wskazał, że po dacie wytoczenia powództwa, w dniu 26 marca 2012 roku pozwana zapłaciła na jego rzecz kwotę 84.877,17 zł oraz kwotę 13.465,69 euro. Powód podał, że dokonał przeliczenia 13.465,69 euro na złotówki według kursu z dnia dokonania zapłaty (1 euro= 3,9597 zł) oraz uznał swoje roszczenie z tytułu odsetek od nieterminowo uregulowanych płatności, wskazanych w nocie odsetkowej nr (...), za częściowo zaspokojone - do kwoty 53.320,09 zł. Na rozprawie w dniu 24 lipca 2012 roku powód cofnął pozew w zakresie kwoty 53.320,09 zł. Pozwany wyraził zgodę na cofnięcie pozwu.

Postanowieniem z dnia 27 lipca 2012 roku Sąd Okręgowy umorzył postępowanie w części dotyczącej kwoty 53.320,09 zł.

Wyrokiem z dnia 27 lipca 2012 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie oddalił powództwo oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 7.217 zł tytułem kosztów procesu. Z ustaleń Sądu pierwszej instancji wynika, że strony są przedsiębiorcami. W dniu 6 lipca 2010 roku pozwana, jako zamawiający, zawarła ze S. K., jako wykonawcą, umowę na dostawę maszyn zimowego utrzymania lotniska dla lotniska S. - G.. Termin realizacji zamówienia ustalono na 10 miesięcy od daty zawarcia umowy. Za wykonanie przedmiotu umowy, S. K. miał otrzymać wynagrodzenie w wysokości 1.640.000 euro netto oraz 360.800 euro (podatek VAT), łącznie 2.000.800 euro brutto. Strony określiły także, że faktura końcowa zostanie wystawiona po protokolarnym dokonaniu odbioru zamówienia, z terminem płatności do 21 dni od jej otrzymania. W § 7 umowy ustalono, że obowiązującą formą odszkodowania będą kary umowne. Zamawiający zastrzegł sobie prawo do stosowania kar umownych m.in za niedotrzymanie terminu wykonania przedmiotu umowy – 2.500 euro za każdy dzień zwłoki. Ustalono również, że zamawiający ma prawo potrącać kary umowne z wynagrodzenia wykonawcy. Następnie, strony aneksem dokonały zmiany umowy w zakresie należnego wykonawcy wynagrodzenia. Strony ustaliły, iż za wykonanie przedmiotu umowy otrzyma on wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości: 1.640.000 euro netto oraz 377.200 euro (podatek VAT), łącznie 2.017.200 euro brutto. Związane to było ze zmianą stawki podatku VAT z 22% na 23%. Przedmiot umowy szczegółowo opisywała Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia, która wskazywała szczegółowe parametry pojazdów. W załączniku do Specyfikacji określono wymagania dodatkowe, w tym w zakresie szkoleń z obsługi maszyn.

Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 6 maja sporządzono protokoły zdawczo-odbiorcze wydania przedmiotu umowy. W protokołach odnotowano, że w dniach 6-13 maja 2011 roku dokonano jazd testowych tych urządzeń. W dniu 13 maja 2011 roku protokoły zdawczo-odbiorcze zostały podpisane. Z kolei w dniach 13-17 maja 2011 roku odbyły się szkolenia pracowników P. w zakresie obsługi maszyn będących przedmiotem umowy. W dniu 17 maja 2011 roku miał miejsce protokolarny odbiór maszyn zimowego utrzymania lotniska. Przedstawiciele P. przyjęli przedmiot odbioru z zastrzeżeniem usunięcia wymienionych usterek i braków w ustalonym terminie. W dniu 27 maja 2011 roku sporządzono protokół potwierdzający usunięcie usterek wymienionych w protokole z dnia 17 maja 2011 roku. S. K. 17 maja 2011 roku wystawił na rzecz P. fakturę VAT nr (...), na kwotę 1.997.588,34 euro, z terminem płatności określonym na dzień 17 czerwca 2011 roku. Pismem z dnia 20 maja 2011 roku prezes zarządu P. M. D. poinformował S. K., iż nie zaistniały przesłanki uzasadniające wystawienie przez niego faktury, ponieważ nie doszło do protokolarnego odbioru przedmiotu zamówienia. W dniu 6 lipca 2011 roku S. K. wystawił na rzecz P. fakturę korygującą nr (...), w przedmiocie korekty faktury VAT nr (...), na kwotę (po korekcie) 2.017.200 euro, z terminem płatności określonym na dzień 27 lipca 2011 roku. Korekta dotyczyła podwyższenia sumy z pierwotnej faktury o 15.944,44 euro netto (19.611,66 euro brutto).

Pozwany dokonał na rzecz powoda następujących płatności: w dniu 21 lipca 2011 roku kwoty 1.045.500 euro, w dniu 22 sierpnia 2011 roku kwoty 266.000 euro, w dniu 22 sierpnia 2011 roku kwoty 130.000 euro, w dniu 8 września 2011 roku kwoty 400.000 euro, w dniu 15 września 2011 roku kwoty 150.000 euro.

Pismem z dnia 26 października 2011 roku pozwany poinformował powoda, że prowadzi proces rozliczenia inwestycji. W piśmie w formie tabeli podano stan rozliczenia na dzień 26 października 2011 roku, który przedstawiał się następująco: (1) tytułem należności głównej w kwocie 1.640.000 euro: - kwota 1.045.500 euro została zapłacona w terminie, - kwota 266.000,00 euro została zapłacona po terminie, odsetki wynoszą 2.368 euro, (2) tytułem należność za podatek VAT w kwocie 1.484.885,52 zł: - kwoty 130.000 zł, 400.000,00 zł oraz 150.000 zł zostały uiszczone po terminie, odsetki od nich łącznie wynoszą 25.800 zł, (3) w rubryce tabeli „kara eur” wskazano kwotę 27.500 euro. Dalej w tabeli wskazano wartość netto po odjęciu kary - 301.000 euro oraz odsetki od tej kwoty - 9.648 euro. Jako kwotę „razem do zapłacenia” wskazano 313.016 euro = 840.302,52 zł W dalszej części pisma wskazano, że pomniejszenie zapłaty o kwotę 27.500 euro wynika z pkt 1 ppkt 1 § 7 umowy i opóźnienia w realizacji o 11 dni. Poinformowano, że po zapłaceniu w/w kwot wszystkie roszczenia związane z umową P. uznaje za rozliczone. Do pisma załączono notę księgową (...) z dnia 26 października 2011 roku, obciążającą S. K. karą umowną – 27.500 euro.

Jak ustalił Sąd Okręgowy, w 2011 roku S. K. zalegał z zapłatą należności na rzecz Drugiego Urzędu Skarbowego w G.. W dniu 24 stycznia 2012 roku Urząd wystawił dokument „Zestawienie rozliczeń uzyskanych kwot w okresie od 1 maja 2011”. W zestawieniu tym wskazano, że w okresie od 9 maja 2011 do 19 stycznia 2012 roku S. K. zapłacił łącznie 4.541.479,20 zł z tytułu podatku od towarów i usług, z tytułu grzywny oraz z tytułu ryczałtowego podatku dochodowego od niektórych przychodów. Odsetki za opóźnienie w zapłacie kwoty 4.541.479,20 zł wyniosły łącznie 164.907,77 zł, a koszty egzekucji łącznie 285.974,90 zł.

Jednym z tytułów wykonawczych wystawionych przez Drugi Urząd Skarbowy w G., ujętych w zestawieniu, był tytuł o numerze (...). Należność z tego tytułu została zaspokojona przez czynności opisane jako „zajęcie rachunku bankowego” w dniach 18 sierpnia 2011 roku i 19 sierpnia 2011 roku oraz „zajęcie innych wierzytelności” w dniu 19 sierpnia 2011 roku. Odsetki za opóźnienie w zapłacie należności skarbowych w odniesieniu do tytułu o numerze (...) wyniosły odpowiednio: 15.295,67 zł, 10.894,20 zł, 18.340,90 zł, koszty egzekucji wyniosły odpowiednio : 82.243,20 zł, 25,80 zł, 0 zł.

Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w G. w dniu 19 sierpnia 2011 roku wystawił zawiadomienie o zajęciu prawa majątkowego stanowiącego wierzytelność pieniężną u dłużnika zajętej wierzytelności oraz wezwał dłużnika zajętej wierzytelności - P. sp. z o.o. w G., aby należnej od niego kwoty z tytułu niezapłaconej faktury VAT o nr (...) nie uiszczał zobowiązanemu S. K. bez zgody organu egzekucyjnego, lecz przekazał ją organowi egzekucyjnemu na pokrycie dochodzonych należności, objętych tytułem wykonawczym (...) wystawionym przez Naczelnika. W zawiadomieniu Naczelnik podał, iż na kwotę dochodzonej należności 1.453.513,85 zł składają się: 82.269 zł (koszty egzekucyjne), 1.343.914,90 zł (należność główna) oraz 27.320,15 (kwota odsetek). Ponadto wskazał, że odsetki wyliczono na dzień

19 sierpnia 2011 roku, za każdy następny dzień będą naliczane odsetki według stawek wskazanych w terminie późniejszym. Pismem z dnia 26 sierpnia 2011 roku Naczelnik zawiadomił pozwaną o zmianie wysokości zajęcia, dotyczącego zobowiązania S. K., na kwotę 646.373,43 zł.

W dniu 29 grudnia 2011 roku pozwana zawarła ze S. K. pisemne „Porozumienie”, w którym strony ustaliły, że zapłata przez B. sp. z o.o. 298.408,80 euro oraz 934.885,52 zł do dnia 4 stycznia 2012 roku na rzecz S. K. spowoduje przejście na rzecz pozwanej wyłącznej własności maszyn objętych umową z dnia 6 lipca 2010 roku. W dniu 10 stycznia 2012 roku pozwana dokonała przelewu tych kwot na rzecz Naczelnika Urzędu Skarbowego, zgodnie z dyspozycją dotyczącą S. K..

Z dalszych ustaleń Sądu wynika, że pismem z dnia 16 stycznia 2012 roku S. K. wezwał P. do zapłaty kwoty 298.310,52 zł oraz kwoty 42.446,06 euro w nieprzekraczalnym terminie 2 dni od otrzymania wezwania. W piśmie tym podał, iż kwota 42.446,06 euro stanowi odsetki ustawowe od nieterminowo zrealizowanych faktur (...), a kwota 298.310,52 zł – sumę należności ściągniętych na rzecz US w związku z egzekucją niezapłaconego w terminie podatku VAT od w/w faktur. W odpowiedzi na wezwanie z dnia 16 stycznia 2012 roku prezes zarządu P. pismem z dnia 20 stycznia 2012 roku wskazał na zawarte między stronami w dniu 29 grudnia 2011 roku porozumienie o rozliczenie należności głównej z wynikającego zobowiązania P.. Dalej podał, że nie uznaje zobowiązania do zapłaty kwoty 42.446,06 euro oraz 298.310,52 zł wskazanych w wezwaniu i wezwał do należytego ich udokumentowania

W dniu 26 stycznia 2012 roku powód wystawił notę odsetkową nr (...), w której wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 184.200,45 zł, w terminie 7 dni od otrzymania wezwania. W nocie odsetkowej wskazał, że żąda zapłaty odsetek od następujących kwot:

- 1.045.500,00 euro, wynikającej z faktury o nr (...), z terminem płatności na dzień 17 czerwca 2011 r., a zapłaconej w dniu 15 lipca 2011 r. (38 dni zwłoki) – w wysokości 56.692,19 zł,
- 30.091,20 euro, wynikającej z faktury o nr (...), z terminem płatności na dzień 17 czerwca 2011 r., a zapłaconej w dniu 23 sierpnia 2011 r. (67 dni zwłoki) – w wysokości 2.982,35 zł,
- 266.000,00 euro, wynikającej z faktury o nr (...), z terminem płatności na dzień 17 czerwca 2011 r., a zapłaconej w dniu 24 sierpnia 2011 r. (68 dni zwłoki) – w wysokości 26.800,62 zł,
- 282.464,36 euro, wynikającej z faktury o nr (...), z terminem płatności na dzień 17 czerwca 2011 r., a zapłaconej w dniu 10 stycznia 2012 r. (207 dni zwłoki) – w wysokości 93.468,74 zł,
- 15.944,44 euro, wynikającej z faktury o nr (...), z terminem płatności na dzień 27 lipca 2011 r., a zapłaconej w dniu 10 stycznia 2012 r. (167 dni zwłoki) – w wysokości 4.256,55 zł.

Pismem z dnia 13 lutego 2012 roku S. K. wyjaśnił, iż wskazane przez niego kwoty to suma należności, które P. winien uiścić na jego rzecz w związku z nienależytym wykonaniem umowy. Podniósł, że kwota 42.446,06 euro to wysokość odsetek wskazanych w nocie odsetkowej nr (...), (kwota odsetek przeliczona została na PLN według kursu na dzień wystawienia noty - suma odsetek to 184.200,45 zł), a pozostała należność to suma odsetek skarbowych oraz kosztów egzekucji pobranych przez US. S. K. sprostował, że suma tej należności wynosi 126.799,77 zł, a nie 298.310,52 zł oraz podał, iż w sumie P. winien uiścić na jego rzecz kwotę 311.000,22 zł. Odnosząc się do porozumienia z dnia 29 grudnia 2011 roku podniósł, iż porozumienie dotyczyło należności głównej, której zapłaty nie neguje, a przedmiotem wezwania są odsetki nie objęte porozumieniem.

W piśmie datowanym na dzień 23 marca 2012 roku, nadanym w placówce pocztowej w dniu 12 kwietnia 2012 roku, pozwana złożyła S. K. oświadczenie o potrąceniu przysługującej mu wierzytelności w kwocie 27.500 euro z tytułu kary umownej z wierzytelnością S. K. z tytułu odsetek za opóźnienie. Wskazała, że po dokonaniu potrącenia na rzecz S. K. pozostało do zapłaty: 13.465,69 euro oraz 84.877,17 zł. P. w dniu 23 marca 2012 roku dokonał na rzecz S. K. wpłaty kwot 84.877,17 zł i 13.465,69 euro.

Po dokonaniu powyższych ustaleń Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. Wskazał, że sprawie niniejszej powód dochodził kwoty 311.000,22 zł, na którą składały się dwa żądania:

1. kwota 184.200,45 zł - odsetki ustawowe za opóźnienie w zapłacie należności z faktury VAT nr (...) z dnia 17 maja 2011 roku oraz faktury korygującej nr (...), wystawionych w związku z wykonaniem umowy nr (...);

2. odszkodowanie za szkodę, jaka powstała w majątku powoda na skutek tego, że powód nie otrzymał w terminie zapłaty należności z wymienionych faktur; odszkodowanie to obejmuje kwoty ściągnięte przez Drugi Urząd Skarbowy w G. w związku z egzekucją niezapłaconego w terminie podatku VAT od wskazanych faktur, w tym:

- 82.269,00 zł - koszty egzekucji podatku VAT, powstałe w sprawie prowadzonej przez Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w G.,

- 44.530,77 zł - odsetki skarbowe naliczone przez ten urząd w postępowaniu skarbowym.

Sąd podał, że roszczenie o zapłatę pierwszej z tych kwot - 184.200,45 zł - S. K. wywodził z opóźnienia w płatności należnych mu kwot, które objęte zostały fakturą z dnia 17 maja 2011 roku oraz fakturą korygującą, a wyliczone zostały w nocie odsetkowej nr (...) z dnia 26 stycznia 2012 roku. Sąd zaznaczył, że powód w niniejszym procesie nie dochodził odsetek od wszystkich zapłaconych z opóźnieniem kwot, a jedynie od części należności głównej z faktury - kwoty 1.640.000 euro, zapłaconej z opóźnieniem w datach wskazanych w pozwie. W piśmie z dnia 13 lutego 2012 roku powód wyjaśnił, że kwota tych odsetek wynosi 42.446,06 euro, a kwota 184.200,45 zł to wysokość odsetek wskazanych w nocie odsetkowej nr (...) z dnia 26 stycznia 2012 roku, według kursu na dzień wystawienia noty. Takie same wyjaśnienie zawarł w piśmie procesowym z dnia 30 kwietnia 2012 roku, gdzie podał dodatkowo kurs z dnia wystawienia noty: 4,2431 zł za 1 euro.

Zdaniem Sądu Okręgowego, podstawę żądania w tej części stanowił art. 481 § 1 kc. Zastosowanie w sprawie znajdowała również norma wyrażona w art. 358 kc w obecnym brzmieniu, z której wynika że zasadą jest, że spełnienie świadczenia ustalonego w walucie obcej następuje w tej samej walucie, w jakiej zobowiązanie zostało wyrażone w uzgodnieniach stron. Sąd wskazał, że ustawodawca przewidział odstępstwo od tej reguły wskazując, że dłużnik może spełnić świadczenie w walucie polskiej. W doktrynie przyjmuje się, że mamy w tym przypadku do czynienia z upoważnieniem przemiennym. Jest to uprawnienie dłużnika polegające na tym, że może on zwolnić się z zobowiązania nie tylko przez spełnienie wynikającego z niego świadczenia, ale też przez spełnienie innego świadczenia (świadczenia zastępczego). Opisane uprawnienie dłużnika zostaje wyłączone jedynie w przypadku, gdy ustawa, orzeczenie sądowe będące źródłem zobowiązania lub czynność prawna zastrzega spełnienia świadczenia w walucie obcej. Według Sądu zatem wierzyciel co do zasady został więc pozbawiony uprawnienia żądania zapłaty w walucie polskiej, w związku z czym w sytuacji, gdy występuje on z żądaniem zapłaty powinien określić ją w walucie odpowiadającej walucie obcej określonej w umowie, ewentualnie z zaznaczeniem, iż dłużnik może zwolnić się z obowiązku zapłaty żądanej sumy wyrażonej w zobowiązaniu w walucie obcej poprzez zapłatę odpowiedniej sumy w walucie polskiej. Jednak to do dłużnika (a nie do wierzyciela) ostatecznie należy prawo wyboru waluty świadczenia. Żądanie pozwu winno być więc tak określone, że powód określa świadczenie w walucie obcej jako świadczenie dłużne, natomiast dokonanie zapłaty w walucie polskiej – ze skutkiem spełnienia świadczenia dłużnego – pozostawia uznaniu dłużnika. Zdaniem Sądu Okręgowego w art. 358 § 2 kc ustawodawca w drodze wyjątku dopuścił możliwość żądania przez wierzyciela spełnienia świadczenia w walucie polskiej, mimo iż zgodnie z treścią zobowiązania świadczenie stron wyrażone zostało w walucie obcej.

Sąd stwierdził zatem, że wierzyciel - a więc w niniejszej sprawie S. K. - aby móc skorzystać z możliwości wyrażenia żądania zapłaty w walucie polskiej winien wykazać, iż pozwana spółka pozostawała w zwłoce (a nie w opóźnieniu) z zapłatą dochodzonego w pozwie roszczenia, a więc roszczenia o zapłatę odsetek. Tymczasem wierzyciel nawet nie twierdził, że pozwana spółka pozostawała w zwłoce (a nie w opóźnieniu) z zapłatą roszczenia odsetkowego. Ponadto z treści pozwu nie wynika, aby powód zamierzał skorzystać z możliwości opisanej w art. 358 § 2 kc (zdanie ostatnie). Sąd zważył przy tym, że przepis art. 358 § 2 kc w części, w jakiej daje wierzycielowi możliwość żądania zapłaty w złotych,

wprowadza odmienny od przyjętego przez powoda termin, w jakim strona winna przeliczyć wartość waluty obcej na polską. Zdaniem Sądu jest nim wyłącznie dzień zapłaty. Tymczasem w sprawie niniejszej strona powodowa sama dokonała stosownego przeliczenia przyjmując miarodajny jej zdaniem kurs, mimo tego, że z mocy ustawy pozbawiona została takiej swobody, jako że ustawodawca wskazał wprost, iż w razie zwłoki dłużnika wierzyciel może żądać spełnienia świadczenia w walucie polskiej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia, w którym zapłata jest dokonana (co w istocie oznacza datę, w której w przyszłości zapłata zostanie dokonana). Zdaniem Sądu Okręgowego podkreślenia wymaga przy tym, że byt odsetek, jak świadczenia ubocznego (akcesoryjnego) jest nierozdzielnie związany z istnieniem i zasadnością roszczenia głównego. Trudno zatem wywodzić, iż miałyby do nich zastosowanie odmienny reżim prawny, niż do należności głównej. Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy uznał, że żądanie pozwu w części, w jakiej S. K. dochodził zapłaty odsetek za opóźnienie, nie zasługiwało na uwzględnienie. Powodowi nie służy bowiem w ogóle roszczenie objęte żądaniem pozwu, tj. roszczenie o zapłatę odsetek w wysokości 184.200,45 zł, zatem powództwo przy tak sformułowanym żądaniu według Sądu podlega oddaleniu.

Za niezasadne Sąd pierwszej instancji uznał również żądanie zapłaty odszkodowania. Wskazał, że powód określił wysokość szkody na sumę kwot 82.269,00 zł, poniesionej przez niego tytułem kosztów egzekucji oraz 44.530,77 zł, stanowiącą odsetkami skarbowe za nieterminowe uregulowanie należności z tytułu podatku VAT, którymi powód został obciążony. Jako podstawę prawną tego żądania Sąd przytoczył art. 481 § 3 kc, zgodnie z którym w razie zwłoki dłużnika ze spełnieniem świadczenia pieniężnego wierzyciel może żądać naprawienia szkody na zasadach ogólnych.

Sąd wskazał, że powód w treści pozwu nie twierdził, że dłużnik pozostawał w zwłoce z zapłatą należności z faktury VAT z dnia 17 maja 2011 roku oraz faktury korygującej. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że pozwana faktycznie pozostawała w opóźnieniu z zapłatą na rzecz powoda należnego mu wynagrodzenia, nie zostało przy tym wykazane, że opóźnienie to było następstwem okoliczności, za które pozwana nie ponosi odpowiedzialności. Sąd przy tym stwierdził, że powód został obciążony kosztami egzekucji i odsetkami skarbowymi za opóźnienie w zapłacie podatku. W ocenie Sądu Okręgowego nie wykazał jednak związku przyczynowego między opóźnieniem pozwanej w zapłacie świadczenia z umowy, a poniesionymi przez powoda kosztami egzekucji i odsetkami skarbowymi za opóźnienie w zapłacie podatku. Przywołując treść art. 361 § 1 kc Sąd Okręgowy stwierdził, że nie sposób założyć, że normalnie funkcjonujące przedsiębiorstwo działa na takiej zasadzie, że podatek VAT od każdego towaru i każdej usługi wpłaca do urzędu skarbowego z tych środków pieniężnych, jakie uzyskuje za tę dokładnie usługę, od której podatek został naliczony. Zdaniem Sądu brak środków finansowych na zapłatę podatków po stronie powoda związany był z tym, że uznał on za priorytetowe inne wydatki, w tym realizację kolejnych kontraktów. Fakt, czy kontrahent zapłacił podatnikowi, czy też w ogóle nie uiszczył obciążającego go świadczenia, nie może mieć żadnego znaczenia dla zapłaty należności publicznoprawnych. Sąd Okręgowy wskazał również, że z zeznań K. K. wynika, że kontrakt z pozwaną nie był to jedyny kontrakt, który wiązał stronę powodową. Tym samym przyjęć należy, że powód w ramach prowadzonej działalności osiągał wpływy także z innych kontraktów, zawieranych z innymi przedsiębiorcami. Sąd zwrócił przy tym uwagę, że powód miał zaległości podatkowe przed wystawieniem obciążającej pozwaną faktury VAT nr (...) z innych tytułów wykonawczych, które powstały zarówno przed, jak i po powstaniu tytułu nr (...) (z którym powód wiąże roszczenie odszkodowawcze). Słusznie też – według Sądu - pozwana podnosiła, że pierwszą wpłatę z umowy w wysokości 1.045.500,00 euro dokonała w dacie 21 lipca 2011 roku, zatem od tej daty powód dysponował już środkami na zapłacenie należności podatkowych związanych z transakcją łączącą go z pozwaną, natomiast odsetki za opóźnienie w zapłacie podatku VAT, za które wystawiono tytuł wykonawczy (...), Drugi Urząd Skarbowy w G. naliczył od dnia 26 sierpnia 2011 roku, a więc od daty późniejszej niż wpłata pozwanej w wysokości 1.045.500,00 euro. Zaspokojenie przez powoda należności podatkowych związanych z łączącą strony umową z wpłaty 1.045.500 euro nie doprowadziłoby więc do obciążenia powoda odsetkami i kosztami egzekucji podatku VAT.

Sąd Okręgowy skonstatował następnie, że stan faktyczny sprawy ustalił opierając się przede wszystkim na dołączonych do akt dowodach z dokumentów. Za wiarygodne uznał również zeznania świadka K. K.. Sąd dał wiarę także zeznaniom K. D. (1), choć zaznaczył, że jego relacje nie miały ważkiego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Na rozprawie w dniu 24 lipca 2012 roku Sąd oddalił wniosek dowodowy pozwanej o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania w charakterze świadków R. S. (1), R. S. (2), A. F., T. S. oraz K. D. (1) (tego ostatniego

poza okolicznościami dotyczącymi sposobu rozliczeń odsetek). Zgodnie z oświadczeniem pełnomocnika pozwanej świadkowie ci mieli zostać przesłuchani na okoliczność „wykonywania umowy dostawy, tj. ustalenia daty wykonania przedmiotu umowy, tzn. dostarczenia sprzętu i wykonania pozostałych elementów, zmontowania sprzętu, odbycia jazdy próbnej, testów sprawdzających potwierdzających osiągnięcie parametrów technicznych, odbycia szkoleń opisanych w SIWZ, przeprowadzenie min. 3-dniowych szkoleń dla pracowników obsługi i serwisowych”. W ocenie Sądu dopuszczenie dowodu z zeznań tych świadków na tak sformułowaną tezę dowodową naruszałoby art. 479⁽¹⁴⁾ § 4 kpc.

Sąd pierwszej instancji wyjaśnił również, że w odpowiedzi na pozew pozwana podniosła zarzut potrącenia, połączony z materialnoprawnym oświadczeniem o potrąceniu. W związku z tym, że do potrącenia doszło w toku postępowania niedopuszczalnym było udowadnianie wiarygodności przedstawionej do potrącenia innymi dowodami poza dokumentami. Nadto Sąd stwierdził, że z uwagi na nieistnienie wiarygodności powoda dochodzonych pozwem zgłoszenie przez pozwaną do potrącenia wiarygodności pozwanej, przysługującej jej wobec powoda z tytułu kary umownej w kwocie 27.500 euro, nie doprowadziło do zmiany rozstrzygnięcia. Jednocześnie Sąd Okręgowy uznał, że na podstawie samych dowodów z dokumentów pozwana nie udowodniła wiarygodności przedstawionej do potrącenia.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 108 § 1 i art. 98 kpc.

Apelację od tego wyroku wywiódł powód. Zaskarżając go w całości, zarzucił:

1. naruszenie przepisów postępowania, mających wpływ na wynik sprawy tj.

- art. 234 kpc przez pominięcie domniemania prawnego wynikającego z art. 476 kc,

- art. 98 kpc poprzez przyjęcie, że pozwany wygrał sprawę w części, w której powód cofnął pozew, podczas gdy powód jest stroną wygrywającą proces w tej części albowiem powód cofnął pozew w części na skutek dokonania przez pozwaną w toku procesu zapłaty kwoty 13.465,69 euro, którą powód po przeliczeniu na walutę polską zaliczył na poczet żądania pozwu,

2. naruszenie przepisów prawa materialnego tj.

- art. 6 kc poprzez przeniesienie na powoda ciężaru dowodzenia, że pozwana był w zwłoce, podczas gdy ciężar dowodu, że pozwany nie znajdował się w zwłoce spoczywał na nim, w związku z domniemaniem prawnym zawartym w art. 476 kc;

- art. 476 kc, poprzez przyjęcie, że pozwany znajdował się w opóźnieniu zwykłym podczas gdy przy wykazaniu przez powoda, iż świadczenie nie zostało spełnione w terminie, a strona pozwana nie obaliła domniemania prawnego, wynikającego z treści art. 476 kc poprzez wykazanie, iż opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które strona pozwana odpowiedzialności nie ponosi;

- art. 358 § 2 kc poprzez przyjęcie, iż roszczenie powoda nie istniało, ponieważ zostało wyrażone w złotych polskich a nie w walucie Euro, podczas gdy z treści przepisu art. 358 § 2 nie wynika zakaz żądania spełnienia świadczenia w walucie polskiej, mimo wyrażenia świadczenia w walucie obcej, gdy strona pozwana znajdowała się w zwłoce;

- art. 481 § 3 w związku z art. 476 kc poprzez niezastosowanie domniemania prawnego wynikającego z art. 476 kc i przyjęcie że pozwany znajdował się w opóźnieniu zwykłym, podczas gdy, przy wykazaniu przez powoda, iż świadczenie nie zostało spełnione w terminie, dłużnik znajdował się w zwłoce, a strona pozwana nie obaliła domniemania prawnego, wynikającego z treści art. 476 kc poprzez wykazanie, iż opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które strona pozwana odpowiedzialności nie ponosi.

- art. 361 § 1 kc poprzez przyjęcie, że brak jest adekwatnego związku przyczynowej między opóźnieniem pozwanej w zapłacie świadczenia, a poniesionymi przez powoda kosztami egzekucji i odsetkami skarbowymi za opóźnienie w zapłacie podatku, podczas gdy takowy związek został przez powoda wykazany.

Wskazując na powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie na jego rzecz kwoty 257.680,13 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia powództwa oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu za obydwie instancje według norm przepisanych ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez sąd pierwszej instancji, przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego.

W uzasadnieniu apelujący podniósł, że Sąd pierwszej instancji związany był domniemaniem prawnym wynikającym z art. 476 kc które nie zostało obalone w żaden sposób przez stronę pozwaną. Sąd dokonał błędnej interpretacji powołanych we wstępie przepisów kodeksu cywilnego, przede wszystkim poprzez bezpodstawne przyjęcie, że to powód miał obowiązek udowodnić, że dłużnik znajdował się w zwłoce, a nie w opóźnieniu zwykłym. Zgodnie z art. 476 kc domniemywa się, że dłużnik nie spełniając świadczenia w terminie ponosi za to odpowiedzialność. Zatem ciężar udowodnienia faktu, iż pozwany był w opóźnieniu zwykłym, a nie w zwłoce, zgodnie z dyspozycją przepisu 476 kc spoczywał na pozwanym. Sąd błędnie przyjął zatem, iż ciężar udowodnienia tego faktu spoczywał na powodzie. W warunkach przedmiotowej sprawy oczywistym jest, iż to strona pozwana winna wykazać, iż znajdowała się w opóźnieniu zwykłym, a nie w zwłoce, tymczasem pozwana w żaden sposób nie wykazała, że opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności.

Zdaniem powoda, Sąd Okręgowy naruszył art. 358 § 2 kc ponieważ błędnie przyjął, iż roszczenie powoda wyrażone w złotych polskich a nie w walucie euro nie istniało. Według powoda z treści przepisu art. 358 § 2 nie wynika wyraźny zakaz żądania spełnienia świadczenia w walucie polskiej, mimo wyrażenia świadczenia w walucie obcej, gdy strona pozwana znajdowała się w zwłoce. Przyjęcie takiego stanowiska może stawiać w niekorzystnej sytuacji wierzyciela, albowiem dłużnik może zwlekać ze spełnieniem w świadczenia w walucie do czasu, w którym kurs waluty będzie bardzo niski, tym samym wierzyciel nie uzyska tytułu złotych, ile mógłby otrzymać w momencie wymagalności swojego roszczenia.

Odnosząc się do kwestii żądania odszkodowania powód stwierdził, że wykazał wszystkie przesłanki odszkodowawcze wynikające z art. 361 § 1 kc. Sąd przyjmując, iż powód nie wykazał zwłoki strony pozwanej naruszył dyspozycję a art. 481 § 3 w związku z art. 476 kc poprzez niezastosowanie domniemania prawnej wynikającego z art. 476 kc i przyjęcie, że pozwany znajdował się w opóźnieniu zwykłym, a nie w zwłoce. Powód wykazał, iż strona pozwana nie spełnia świadczenia w terminie. Powód, jak zeznał świadek K. K., znaczną część przychodów osiąga z kontraktów podpisywanych w ramach zamówień publicznych. Żeby dostarczyć gotowe pojazdy musiał zainwestować znaczne środki pieniężne. Apelujący uznał, że miał prawo oczekiwać od strony pozwanej jako podmiotu zobowiązanego do stosowania prawa zamówień publicznych, którego udziałowcami jest Gmina Miasto S. i Przedsiębiorstwo Państwowe (...), że spełni swoje świadczenie w terminie, a tym samym powód będzie mógł swobodnie, w dniu ich wymagalności, dysponować wszystkimi środkami wynikającymi z faktur wystawionych pozwanej. Powód wskazał, że kontrakt z pozwaną opiewał na zdecydowanie większą kwotę niż inne kontrakty powoda. Odnosząc się do argumentu, iż część kwoty została zapłacona przed wymagalnością podatku VAT powód wskazał, że miał inne wcześniejsze zobowiązania wynikające z podpisanych kontraktów, których się podjął, jak również zobowiązania wynikające z zatrudnienia pracowników, oraz inne wymagalne zobowiązania. Zdaniem powoda, żaden przepis obowiązującego prawa w Polsce nie nakazuje przedsiębiorcy w pierwszej kolejności wykonać zobowiązania w stosunku do Skarbu Państwa, a dopiero później inne wymagalne zobowiązania. A zatem powód miał prawo uznać za priorytetowe inne wymagalne wcześniej zobowiązania, zwłaszcza, że ich nieuiszczenie skutkowałoby naliczeniem wysokich kar umownych za opóźnienie, bądź odsetek ustawowych.

W ocenie powoda, Sąd bezzasadnie też przyjął iż pozwany wygrał sprawę w części, w której powód cofnął pozew, podczas gdy powód jest stroną wygrywająca proces w tej części. Powód cofnął pozew w części, na skutek dokonania

przez pozwaną w toku procesu zapłaty kwoty 13.465,69 euro, którą powód po przeliczeniu na walutę polską zaliczył na poczet żądania pozwu. Tym samym Sąd winien zasądzić od pozwanej na rzecz powoda koszty procesu w tej części.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powoda okazała się niezasadna.

Przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie były dwa roszczenia. Jedno z nich dotyczy zapłaty odsetek ustawowych w związku z nieterminowym uregulowaniem przez pozwaną należności wynikającej z zawartej między stronami umowy z dnia 6 lipca 2010 roku na dostawę maszyn zimowego utrzymania lotniska dla lotniska S. - G.. Drugie jest roszczeniem odszkodowawczym i obejmuje zapłatę odsetek i kosztów postępowania naliczonych przez Urząd Skarbowy w związku z wszczęciem administracyjnego postępowania egzekucyjnego. Postępowanie to obejmowało egzekucję należnego podatku VAT, wynikającego z faktu wystawienia przez powoda faktury VAT, dokumentującej wykonanie świadczenia, wynikającego z umowy z dnia 6 lipca 2010 roku zawartej z pozwaną.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji.

Odnosząc się do roszczenia o zapłatę odsetek ustawowych stwierdzić należy, że choć rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego oddalające powództwo jest prawidłowe, to Sąd ten nie ustrzegł się błędu uzasadniając rozstrzygnięcie w tym zakresie.

Słusznie bowiem zarzuca apelująca, że z uregulowania art. 476 kc wynika, że dłużnik nie dotrzymując terminu pozostaje w zwłoce. Wierzyciel nie musi więc udowadniać, że niedotrzymanie terminu spełnienia świadczenia jest spowodowane okolicznościami, za które dłużnik odpowiada, a jedynie to, iż termin wykonania zobowiązania upłynął bezskutecznie. Dłużnik, który twierdzi, że nie popadł w zwłokę, lecz w opóźnienie niestwarzające negatywnych dla niego następstw prawnych (w tym także wynikających z art. 491 § 1 kc) powinien tę okoliczność wykazać (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 września 2011 roku, sygn. V CSK 427/10, LEX nr 1095853).

Powyższe uchybienie, w ocenie Sądu Apelacyjnego, pozostawało jednak bez znaczenia dla kierunku rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie. Istota sporu sprowadzała się bowiem do prawidłowej wykładni art. 358 § 2 kc w brzmieniu – jak słusznie zauważył Sąd Okręgowy – po nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 23 października 2008 roku o zmianie ustawy kodeks cywilny oraz ustawy – Prawo dewizowe (Dz. U. nr 228, poz. 1506 ze zm.). Na gruncie art. 358 kc i regulowanej nim zasady walutowości rozróżnić należy sytuację, gdy dłużnik spełnia swoje świadczenie w terminie, spełnia je pozostając w opóźnieniu zwykłym oraz spełnia je pozostając w zwłoce.

Do pierwszej z wymienionych sytuacji odnosi się przepis art. 358 § 1 kc, który stanowi, że jeżeli przedmiotem zobowiązania jest suma pieniężna wyrażona w walucie obcej, dłużnik może spełnić świadczenie w walucie polskiej, chyba, że ustawa, orzeczenie sądowe będące źródłem zobowiązania lub czynność prawna zastrzega spełnienie świadczenia w walucie obcej. Z powyższego przepisu wynika, iż prawo wyboru waluty ma jedynie dłużnik. Wierzyciel natomiast nie może domagać się wykonania zobowiązania w walucie polskiej, chyba, że strony odmiennie postanowiły w umowie, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca.

Inaczej sytuacja przedstawia się gdy dłużnik nie wykonuje zobowiązania wyrażonego w walucie obcej i popada w zwłokę (a tak w świetle art. 476 kc należało przyjąć w niniejszej sprawie) a strony nie zastrzegły w umowie dla wierzyciela uprawnienia wyboru waluty. Stanowisko odnośnie interpretacji przepisu art. 358 § 2 kc przedstawił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 maja 2012 roku (sygn. III CSK 273/11, LEX nr 1224683), wyrażając pogląd, że art. 358 § 2 zd. 2 kc należy wyklądać w ten sposób, iż w wypadku zwłoki dłużnika w spełnieniu świadczenia w wykonaniu zobowiązania, którego przedmiotem jest suma pieniężna wyrażona w walucie obcej, wierzyciel ma prawo wyboru kursu, według którego jest określana wartość waluty obcej, ale tylko w sytuacji gdy dłużnik dokona wyboru waluty polskiej. W cytowanym wyroku Sąd Najwyższy odwołał się zarówno do wykładni historycznej przepisu (poprzez porównanie z brzmieniem poprzednio obowiązującego przepisu art. 21 kodeksu zobowiązań) jak i do wykładni gramatycznej. Sąd Apelacyjny podziela to stanowisko. Paragraf pierwszy artykułu 358 kc dotyczy zatem określenia zasad spełnienia świadczenia w wykonaniu zobowiązania, którego przedmiotem jest suma pieniężna określona w

walucie obcej. Paragraf drugi zaś reguluje zasady określenia wartości waluty obcej. Rozwiązanie powyższe właśnie – wbrew obawom apelującego – zapobiega sytuacji, w której wartość świadczenia byłaby dowolnie kształtowana przez dłużnika poprzez celowe opóźnianie zapłaty i realizację świadczenia w terminie, w którym kurs waluty byłby dlań korzystniejszy.

Reasumując zatem, wbrew nieco odmiennemu stanowisku Sądu pierwszej instancji, stwierdzić należy, że przepis § 2 art. 358 kc nie modyfikuje zawartej w § 1 tego unormowania zasady, że prawo wyboru waluty przysługuje wyłącznie dłużnikowi. Z tego przepisu wynika natomiast, że w przypadku jego zwłoki wierzycielowi służy prawo wyboru kursu, po jakim będzie przeliczona wartość waluty obcej, w wypadku wyboru przez dłużnika waluty krajowej.

W okolicznościach rozpoznawanej sprawy strony umówiły się, że spełnienie świadczenia nastąpi w walucie obcej. W takiej też walucie świadczenie zostało spełnione po terminie przez dłużnika. W tej sytuacji przyjąć należy, że roszczenie odsetkowe wierzyciela również wyrażone być powinno w walucie obcej. Sąd Apelacyjny podziela pogląd Sądu Okręgowego, zgodnie z którym byt odsetek, jako świadczenia ubocznego jest nierozdzielnie związany z istnieniem i zasadnością roszczenia głównego, a zatem zastosowanie winien znaleźć ten sam tryb prawny, co do należności głównej. Zgodzić należy się również z dominującym stanowiskiem judykatury, iż zasądzenie na rzecz powoda kwoty wyrażonej w innej walucie niż określona w żądaniu pozwu stanowiłoby naruszenie przepisu art. 321 § 1 kpc, na co wskazał Sąd Okręgowy, powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego w tym zakresie.

Przechodząc do oceny drugiego ze zgłoszonych przez powoda roszczeń oraz oceny zarzutów apelacji w tym zakresie, wyjaśnić przede wszystkim należy, że istnienie związku przyczynowego jako zjawiska obiektywnego determinowane jest okolicznościami konkretnej sprawy. Przyjmuje się, że określone następstwo ma charakter normalny wtedy, gdy w danym układzie stosunków, w zwyczajnym biegu spraw, konkretny skutek można uznać za zwykłe następstwo danego zdarzenia; typowym jest skutek występujący w zwykłym porządku rzeczy, taki, który na podstawie zasad doświadczenia życiowego można uznać za charakterystyczny dla danej przyczyny, jako jej normalny rezultat (zob. m.in. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 18 maja 2000 r., III CKN 810/98, niepubl. i z dnia 19 marca 2008 r., V CSK 491/07, niepubl.). Normalnymi następstwami zdarzenia, z którego wynikła szkoda, są następstwa, jakie tego rodzaju zdarzenie jest w ogóle w stanie wywołać i w zwyczajnym biegu rzeczy, a nie tylko na skutek szczególnego zbiegu okoliczności, z reguły je wywołuje. Natomiast anormalne jest następstwo, gdy doszło do niego z powodu zdarzenia niezwykłego, nienormalnego, niemieszczącego się w granicach doświadczenia życiowego, na skutek nadzwyczajnego zbiegu okoliczności, którego przeciętnie nie bierze się w rachubę (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2006 r., III CSK 135/05, niepubl.).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, nie można z góry wykluczyć, że w normalnym związku przyczynowym ze zwłoką w spełnieniu świadczenia pieniężnego mogą pozostawać konsekwencje finansowe jakie wierzyciel ponosi w związku z nieterminową zapłatą podatku VAT od transakcji, skoro wystawienie faktury VAT powoduje konieczność zapłaty podatku VAT, nawet jeśli kontrahent nie opłaci jej w terminie.

W niniejszej sprawie Sąd odwoławczy podziela stanowisko Sądu pierwszej instancji, że powód nie wykazał że należność jakiej dochodzi z tytułu odszkodowania, pozostaje w związku ze zwłoką pozwanego w spełnieniu świadczenia z tytułu łączącej strony umowy. Powód nie wykazał w jaki sposób naliczony został podatek VAT. Nie wykazał też, że okres jego zwłoki w zapłacie podatku pozostawała w adekwatnym związku ze zwłoką pozwanego w spełnieniu jego świadczenia wobec powoda. Podzielając stanowisko Sądu pierwszej instancji, w tym zakresie, podkreślić należy, że z niespornych ustaleń faktycznych wynika natomiast, że już w dniu 21 lipca 2011 roku pozwana dokonała na rzecz powoda płatności w kwocie 1 045 500 euro, która to kwota wystarczała na pokrycie należnego podatku VAT w całości. Dalszą kwotę 396.000 euro zapłaciła w sierpniu 2011 roku, a 550.000 euro we wrześniu. Z powyższego wynika, że już w lipcu powód miał środki które mógł przeznaczyć na zapłatę podatku VAT. Jednocześnie nie wykazał że posiadał wówczas inne, priorytetowe zobowiązania, które uniemożliwiłyby jemu opłacenie tego podatku, ograniczając się w tej kwestii jedynie do ogólnikowych stwierdzeń. Powód nie wykazał też jakie należności kryją się pod dochodzoną pozwem kwotą z tytułu kosztów egzekucyjnych, w szczególności jakie czynności spowodowały powstanie owych kosztów i kiedy zostały one podjęte. Zważyć przy tym należy, iż sam tytuł wykonawczy pochodzi z sierpnia 2011 roku a zatem tym bardziej

trudno uznać aby koszty egzekucyjne pozostawały w normalnym związku przyczynowym z nieterminową zapłatą należności, skoro do zapłaty umożliwiającej pokrycie zobowiązania podatkowego doszło jeszcze przed wystawieniem tytułu wykonawczego. Zgodzić się wreszcie należy z Sądem pierwszej instancji, że w sytuacji, gdy z zeznań K. K. wynika, iż firma powoda prowadziła rozległą działalność gospodarczą i wystawiała wiele faktur VAT nie sposób uznać to właśnie brak płatności z tytułu jednej faktury uniemożliwił powodowi zapłatę podatku VAT w terminie.

Odnosząc się wreszcie do zarzutów kwestionujących rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania, wskazać należy, że powód cofnął pozew w zakresie należności, którą winien wyrazić w walucie, a żądanie tak wyrażone nie mogło doprowadzić do uwzględnienia roszczenia powoda również w części w której cofnął pozew. Zwrócić też należy uwagę, że spełnienie świadczenia przez pozwanego co do tego roszczenia nastąpiło w euro, nie ma więc mowy o uznaniu żądania pozwu. Nadto sam powód przyznał, iż do częściowego zaspokojenia roszczenia doszło w dniu 26 marca 2012 roku (k.94) a zatem jeszcze przed doręczeniem pozwu strony przeciwnej, co miało miejsce w dniu 29 marca 2012 roku (k.42). Nie sposób zatem uznać aby to złożony w sprawie pozew stanowił asumpt dla pozwanego do uregulowania zaległości w euro.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc oddalił apelację powoda jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3, art. 99 i art. 108 § 1 kpc w zw. z § 6 pkt 7 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. nr 163, poz. 1349 ze zm.).

Małgorzata Gawinek Marta Sawicka Maria Iwankiewicz